

УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ ГАЛУЗІ ЯК ФАКТОР СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ

Готельно-ресторанна індустрія є невід'ємною частиною як іноземного, так і вітчизняного ринку послуг, який під впливом глобальних світових процесів розвивається швидкими темпами і вимагає створення та вдосконалення умов діяльності, поширенню відкритості країни до нових викликів. Отже процеси, що відбуваються у вітчизняному готельно-ресторанному комплексі вимагають розробки інструментів і методів гнучкого реагування на ринкові зміни, тенденції прихильності споживачів.

Саме тому вихід галузі на якісно новий рівень діяльності в значній мірі визначається якістю управлінських рішень, можливістю виявляти та створювати конкурентні переваги, виявляти стратегічний потенціал та підтримувати розвиток у довгостроковій перспективі. Таким чином, можливість поєднання конкретно спрямованого мислення і напрямків стратегічного розвитку надасть можливість ефективно функціонувати на ринку.

Конкурентоспроможність представляє собою досить складне та багатогранне поняття, яке характеризує здатність підприємства створювати товари і послуги, які за цінovими та неціновими якостями приваблюють за продукти конкурентів. Управління конкурентоспроможністю представляє собою сукупність управлінських дій спрямованих з одного боку – на виявлення та дослідження слабких та сильних сторін конкурентів, а з іншого – на пошук і формування власних конкретних стратегій, спрямованих на забезпечення довгострокових конкурентних переваг.

Проблемам визначення конкурентних переваг, оцінки та підвищення рівня конкурентоспроможності підприємств присвячені численні наукові дослідження вітчизняних та зарубіжних вчених, серед яких можливо виокремити Р.А. Фатхутдінова, О.С. Шандрівську, Л.В. Балабанову, О.С. Дуброва, Н.І. Горбаль, Ю.Б. Іванова, Л.А. Євчука, С.М. Клименко, Н.А. Савельєву, Л.І. Сопільник, О.Б. Чернегу.

У той же час, проблемними залишаються питання пов'язані з розробкою та реалізацією заходів щодо виміру конкурентних переваг та визначення на їх основі стратегічного потенціалу з метою забезпечення фінансової стійкості підприємства за будь-яких економічних умов та превентивному запобіганню виникненню негативних явищ, які можуть призвести до кризового стану.

Складність формування системи стратегічного управління конкурентоспроможністю полягає, на нашу думку, у тому що готельно-ресторанна галузь знаходить під впливом складних різноспрямованих факторів, прогнозування яких, досить часто, залишається за межами можливостей менеджменту підприємства.

Серед них, у першу чергу, необхідно відзначити зовнішні фактори: відсутність послідовної політики держави; низьку купівельну спроможність споживачів; нестабільність політичної та економічної ситуації в країні; територіальні втрати та військові дії. Ці фактори, досить тісно пов'язані між собою та впливають на розвиток готельно-ресторанної галузі в цілому. Так, нестабільність політичної та економічної ситуації у сукупності з військовими діями призводять до втрати потенційно можливого іноземного сегменту споживачів. У той же час, відсутність потенційного купівельно спроможного споживача у сукупності з відсутністю послідовної державної політики у цій сфері унеможлиблює залучення суттєвих фінансових асигнувань, які сприятимуть її розвитку.

Але, управління стратегічним розвитком підприємства також передбачає управління і внутрішніми факторами: якістю послуг, рівнем обслуговування, спеціалізацією діяльності, ціновими пропозиціями, відповідністю стандартам та технічним умовам, рівнем витрат і т.п. Ці фактори вже мають більш керований рівень, але також потребують формування цілісної системи показників для моніторингу та ефективного управління.

Отже, вирішення проблеми формування конкурентоспроможності підприємств готельно-ресторанної галузі має розпочинатися з чіткого усвідомлення напрямів розвитку підприємства для одержання прибутку, що стане основою для швидкого реагування на зміни в зовнішньому середовищі, в якому воно функціонує.

Подальші розробки у цьому напрямі необхідно спрямувати на більш глибокі та ґрунтовні дослідження складових конкурентоспроможності підприємств готельно-ресторанної галузі, визначення переліку стратегічних факторів, які стримують та стимулюють зростання конкурентоспроможності цього сектору економіки і сформувати на їх основі нові підходи діяльності підприємств.